

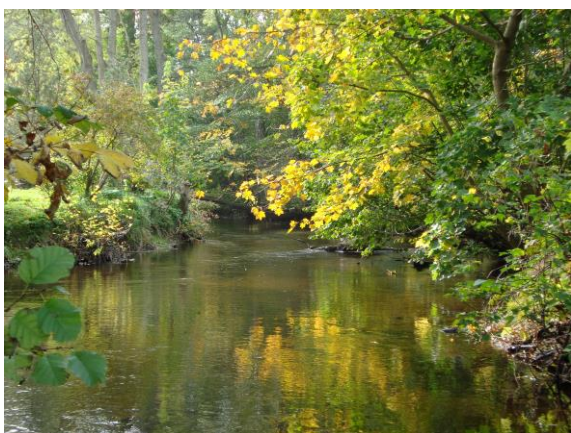
VERKAÅN

Verkaån vid Hemmeneköp

Verkaån vid Haväng

Verkaån vid Skepparp

Farhultsbäcken nedströms Önnköping

Faunistiska fakta:

Verkaåns vattensystem har en renvattenfauna som är mycket artrik och individrik

Summa påträffade taxa 1977–2018: 151 taxa (16 lokaler)

Summa påträffade taxa 2006: 68 taxa (6 lokaler)

Summa påträffade taxa 2007: 35 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2008: 36 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2009: 30 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa april 2011: 41 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa okt 2011: 42 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2012: 42 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2013: 39 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2014: 41 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2015: 46 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2016: 45 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2017: 37 taxa (1 lokal)

Summa påträffade taxa 2018: 24 taxa (1 lokal)

Artrikaste lokaler, 47 taxa: Hallamölla (2000)

Antal rödlistade bottenfaunaarter: 4

Fynd av rödlistade arter

Sårbar (VU)

Bäcksländan *Brachyptera braueri* – Blästorps 1 ex 1979, 5 ex 2006, Hallamölla 1 ex 2000

Nattsländan *Agapetus fuscipes* – bäck vid Trulshärad 2 ex 2006, bäck NO Ilstorp 2 ex 2006

Nära hotad (NT)

Nattsländan *Ecclisopteryx dalecarlica* – vid väg 9, 1 ex 1977, 5 ex 1979

Nattsländan *Odontocerum albicorne* – Hallamölla 3 ex 1995, 1 ex 1996, Blästorps 3 ex 2006, bäck från Blästorps 2 ex 2006, bäck NO Ilstorp 1 ex 2006

Kunskapsbrist (DD) ej rödlistad

Bäcksländan *Capnia nigra* – Skepparp 12 ex 1979

Tidigare rödlistade arter:

Skalbaggen *Riolus cupreus* – Hallamölla 24 ex 1996, 9 ex 1998, Skepparp 1994

Karaktäristisk fauna i ån 2006

De **övre delarna** av avrinningsområdet utgörs dels av skog dels åkermark som till stor del tidigare varit våtmarksområden. Jordbruksområdenas vattendrag är ofta kanaliserade och djupt nergrävda, med dåligt fall och mjukbotten, dvs olämpliga för bottenfaunaundersökning. Vattnet är humöst, vilket beror på uppodlingen av våtmarksområden. Bottenfaunan domineras av sötvattensmärla (*Gammarus pulex*), och dagsländan *Baetis rhodani*, vilka tål höga näringshalter.

Tre små **biflöden** som kommer österifrån mellan Hemmeneköp och Blästorps, undersöktes 2006. De var alla artrika, ca 30 taxa erhöles med en begränsad provtagningsinsats. Dagsländan *Baetis rhodani* dominerade faunan, som i övrigt karakteriserades av ett stort antal sländarter, bl a dagsländan *Ephemera danica*, bäcksländan *Capnia bifrons* och de rödlistade nattsländorna *Agapetus fuscipes* och *Odontocerum albicorne*.

I **biflödet från Kristinehof** är artantalet lägre, men även här finns renvattenindikerande arter, som dagsländan *Ephemera danica* och bäcksländan *Capnia bifrons*. Faunan domineras helt av dagsländan *Baetis rhodani* och sötvattensmärla (*Gammarus pulex*). Dessa båda arter dominerar även faunan i **Fiskabäck**, som i övrigt har en typisk bäckfauna med många bäcksländearter.

I **huvudfårans övre del, vid Hemmeneköp**, är fallet relativt bra och botten stenig/grusig. Ån är ca 2 m bred och vid högflöde ca 1 m djup. Vattnet är ofta grumligt och starkt färgat. Renvattenindikerande arter dominerar faunan t ex bäcksländor av släktet *Leuctra* och bäckvattenbaggen *Limnius volckmari*. Andra karaktärsarter är dagsländorna *Ephemera danica*, *Ephemerella ignita*, *Heptagenia sulphurea* och nattsländorna *Silo pallipes* och *Agapetus ochripes*.

Längre nedströms, vid **Ilstorps kvarn**, är Verkeån dämnd och inte så lämplig för bottenfaunaprovtagning. Nedströms Ilstorp har ån kvar sitt naturliga, meandrande lopp

och rinner med bra fall genom lövskog. Vid **Blästorps** är ån ca 6 m bred och några dm djup. Botten är stenig/grusig med en del makrofyter och lokalen är mycket lämplig för bottenfaunaundersökning. Faunan är mycket artrik med flera rödlistade och ovanliga arter. I ett sommarprov 1978 noterades dagsländan *Ecdyonurus sp.* Karaktäristiska arter för lokalen är dagsländorna *Baetis rhodani*, *Baetis muticus*, *Heptagenia sulphurea*, *Ephemera danica*, *Ephemerella ignita*, *Caenis rivulorum*, bäcksländorna *Brachyptera braueri*, *Protonemura meyeri*, *Amphinemura borealis*, *Leuctra hippopus*, *Capnopsis schilleri*, skalbaggar *Hydraena gracilis*, *Elmis aenea*, *Limnius volckmari*, nattsländorna *Rhyacophila nubila*, *Hydropsyche siltalai*, *Agapetus ochripes*, *Ecclisopteryx dalecarlica*, *Silo pallipes*, *Odontocerum albicorne*, *Wormaldia subnigra*.

En likartad renvattenfauna finns i **Verkeåns nedre lopp**. Här har även den ovanliga bäckvattenbaggen *Riolus cupreus* påträffats.

Föroreningspåverkan

Föroreningspåverkan är **obetydlig** i Verkeån med biflöden, förutom i bäcken från Kristinehof, där en svag föroreningspåverkan syns.

Indikatorarter i Verkeån

Positiva

Limnius volckmari – en renvattenkrävande bäckvattenbagge som tål höga näringshalter

Elmis aenea - en renvattenkrävande bäckvattenbagge som tål höga näringshalter

Riolus cupreus – en renvattenkrävande bäckvattenbagge med speciella krav på miljön

Brachyptera braueri - en mycket renvattenkrävande bäckslända

Leuctra hippopus - en renvattenkrävande bäckslända

Protonemura meyeri - en renvattenkrävande bäckslända

Baetis muticus – en renvattenkrävande dagslända

Ephemera danica – en renvatten- och syrgaskrävande dagslända

Heptagenia sulphurea – en renvattenkrävande dagslända som kräver bra förhållanden

Agapetus fuscipes – en renvattenkrävande ovanlig nattslända

Agapetus ochripes – en renvattenkrävande nattslända

Silo pallipes – en renvattenkrävande nattslända som vill ha renspolad botten

Odontocerum albicorne – en renvattenkrävande nattslända som inte tål grumling

Negativa

Igel *Erpobdella octoculata* – har bara påträffats i enstaka ex

Djurgrupper i Verkeån

I tabellen nedan redovisas antal påträffade arter inom olika djurgrupper 1977-2006

Latin	Svenska	Artantal
Hydrozoa	Polypdjur	0
Turbellaria	Virvelmaskar	3
Nematoda	Rundmaskar	1
Gastropoda	Snäckor	3
Bivalvia	Musslor	1
Oligochaeta	Glattmaskar	5
Hirudinea	Iglar	4
Crustacea	Kräftdjur	4

Latin	Svenska	Artantal
Araneae	Spindlar	1
Acarida	Vattenkvalster	1
Collembola	Hoppstjärtar	1
Ephemeroptera	Dagsländor	17
Plecoptera	Bäcksländor	19
Odonata	Trollsländor	3
Coleoptera	Skalbaggar	15
Hemiptera	Skinbaggar	3
Megaloptera	Sävsländor	1
Neuroptera	Nätvingar	1
Lepidoptera	Fjärilar	1
Trichoptera	Nattsländor	33
Diptera	Tvåvingar	15

Bottenfauna i Verkaån – total artlista

I tabellen nedan redovisas en total artlista för de 16 undersökta lokalerna 1977-2006. Totalt antal taxa 132. Det sammanlagda antalet påträffade individer redovisas också, vilket ger ett ungefärligt mått på hur vanlig arten är.

Art	Totalt
Turbellaria obest	4
Dugesia sp.	2
Planaria-Dugesia	3
Dendrocoelum lacteum	12
Nematoda	1
Radix balthica/labiata	10
Ancylus fluviatilis	232
Gyraulus albus	4
Pisidium personatum	1
Pisidium sp.	79
Oligochaeta övriga	10319
Eiseniella tetraedra	460
Lumbriculidae	6
Stylaria lacustris	2
Tubificidae	1
Theromyzon tessulatum	2
Glossiphonia complanata	9
Helobdella stagnalis	8
Erpobdella octoculata	19
Erpobdella sp.	3
Trichoniscus sp?	2
Asellus aquaticus	11
Gammarus pulex	7802
Argyroneta aquatica	1
Hydracarina	606

Art	Totalt
Collembola	3
Baetis fuscatus	1
Baetis muticus	1317
Baetis niger	491
Baetis rhodani	5748
Baetis vernus	123
Baetis sp.	890
Centroptilum luteolum	3
Cloeon dipterum	14
Procloeon bifidum	1
Ecdyonurus sp.	2
Heptagenia fuscogrisea	8
Heptagenia sulphurea	780
Leptophlebia marginata	80
Leptophlebia vespertina	1010
Leptophlebia sp.	24
Ephemera danica	99
Ephemerella ignita	21
Caenis horaria	1204
Caenis rivulorum	23
Isoperla difformis	90
Isoperla grammatica	118
Isoperla sp.	362
Taeniopteryx nebulosa	21
Brachyptera braueri	9
Brachyptera risi	109
Brachyptera sp.	20
Amphinemura borealis	508
Amphinemura standfussi	1
Amphinemura sulcicollis	96
Amphinemura sp.	36
Nemoura avicularis	26
Nemoura cinerea	8
Nemoura flexuosa	5
Nemoura sp.	5
Nemurella pictetii	4
Protonemura meyeri	793
Capnia bifrons	41
Capnia nigra	12
Capnia sp.	20
Capnopsis schilleri	49
Leuctridae	5
Leuctra fusca	3
Leuctra hippopus	833
Leuctra nigra	4
Leuctra sp.	40

Art	Totalt
Coenagrionidae	2
Erythromma najas	4
Ischnura elegans	12
Somatochlora metallica	4
Coleoptera obest	1
Orectochilus villosus	37
Graptodytes pictus	1
Oreodytes sanmarkii	89
Platambus maculatus	6
Ilybius sp.	4
Agabus sp.	1
Elmis aenea	2211
Oulimnius tuberculatus	97
Oulimnius sp.	56
Limnius volckmari	8239
Riolus cupreus	100
Elodes minuta	4
Elodes sp.	1
Hydraena gracilis	407
Hydraena riparia	3
Hydraena sp.	687
Helophorus sp.	1
Hydrophilidae	1
Mesovelia furcata	1
Gerris argentatus	1
Callicorixa sp.	2
Sialis lutaria	39
Rhyacophila fasciata	8
Rhyacophila nubila	449
Rhyacophila sp.	123
Agapetus fuscipes	4
Agapetus ochripes	243
Agapetus sp.	584
Ithytrichia sp.	3
Wormaldia subnigra	2
Lype phaeopa	1
Lype reducta	4
Lype sp.	1
Psychomyia pusilla	1
Tinodes pallidulus	1
Plectrocnemia conspersa	14
Polycentropus flavomaculatus	12
Hydropsyche angustipennis	6
Hydropsyche pellucidula	59
Hydropsyche siltalai	3462
Hydropsyche sp.	62

Art	Totalt
Phryganea bipunctata	2
Lepidostoma hirtum	4
Limnephilidae	38
Apatania sp.	112
Ecclisopteryx dalecarlica	246
Chaetopteryx-Annitella	3
Limnephilus sp.	16
Halesus sp.	5
Hydatophylax infumatus	27
Potamophylax latipennis	14
Potamophylax sp.	3
Goeridae	1
Goera pilosa	8
Silo pallipes	92
Sericostomatidae	285
Sericostoma personatum	63
Notidobia ciliaris	19
Odontocerum albicorne	18
Molanna angustata	4
Athripsodes cinereus	2
Athripsodes sp.	3
Mystacides azurea	56
Mystacides longicornis/nigra	2
Tipulidae	114
Prinocera sp.	1
Tipula sp.	4
Dicranota sp.	681
Limoniidae	16
Eriopterinae	3
Ormosia sp.	4
Scleroprocta sp.	1
Eloeophila sp.	49
Pilaria sp.	4
Psychodidae	3
Pericoma sp.	2
Dixa sp.	3
Ptychoptera sp.	4
Simuliidae	1006
Ceratopogonidae	133
Atrichopogon sp.	1
Chironomidae	4210
Tabanidae	18
Empididae	78
Hemerodromia sp.	7